

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
אלי דלל
אלון שוסטר
בועז טופרובסקי
ינון אזולאי
ירון לוי
דבי ביטון
אחמד טיבי
יצחק קרויזר
יעקב טסלר

פ/25/6687

הצעת חוק חובת גילוי בדבר עוצמת הקרינה מכלי רכב בפרסומות ובעסקים, התשפ"ו–2026

הגדרות

1. בחוק זה –

"גוף מפקח" – גוף המפקח על שידורי טלוויזיה לפי כל דין ;

"עוצמת קרינה" – עוצמת הקרינה האלקטרומגנטית המרבית הנפלטת במהלך הנסיעה ממערכות כלי רכב אל החלל המיועד לנוסעים ;

"רכב" – כהגדרתו בפקודת התעבורה¹ ;

"רכב חדש" – רכב שטרם נרשם או טרם ניתן עליו רישיון רכב לראשונה לפי פקודת התעבורה ;

"השר" – שר הבריאות.

דירוג רכב על פי עוצמת הקרינה

2.

(א) השר, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ועם שר התחבורה והבטיחות בדרכים ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יתקין תקנות לעניין אופן דירוג רכב לסוגיו, לפי עוצמת הקרינה של הרכב האמור.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

(ב) דירוג כאמור בסעיף קטן (א) יכלול לכל הפחות שבע דרגות, כאשר ההפרש בין הדרגה המעידה על עוצמת הקרינה הנמוכה ביותר לבין הדרגה המעידה על עוצמת הקרינה הגבוהה ביותר, לא יפחת מ-200 מיליגאוס.

(א) המוכר או משווק רכב חדש דרך עיסוק, לא יעשה פרסומת לרכב חדש, אלא אם כן מופיע בגוף הפרסומת מודעה הכוללת את דירוג הרכב האמור, לפי סעיף 2.

הצגת רמת הקרינה 3.
בפרסומות

(ב) מודעה כאמור בסעיף קטן (א) תהיה כמפורט להלן:

(1) בכתב או בדפוס – בגודל של לפחות 7% משטח הפרסום הכולל של הפרסומת;

(2) בשידורי טלוויזיה – בצבע ובגודל ברורים לעין, בהתאם לכללים שקבע הגוף המפקח לפי סעיף 7;

(3) באמצעי אלקטרוני חזותי אחר – תופיע המודעה באחת מפינות המסך, למשך כל משכה של הפרסומת, בצבע ובגודל ברורים לעין.

נעשתה פרסומת לרכב חדש, רואים אותה כאילו עשה אותה היצרן, ואם הרכב מיובא – היבואן, או שנעשתה לפי הוראותיהם כל עוד לא הוכח אחרת.

אחריות יצרן ויבואן 4.

בעסק שבו נמכר או משווק רכב חדש, תוצג במקום בולט ובצבע ובגודל ברורים לעין, הודעה הכוללת את דירוג הרכב האמור לפי סעיף 2.

חובת הצגת מודעה 5.
בעסק

(א) השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא יקבע הוראות בכל עניין הנוגע לביצועו, בהתייעצות עם שר התחבורה והבטיחות בדרכים והשר להגנת הסביבה, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

ביצוע ותקנות 6.

(ב) תקנות כאמור בסעיף קטן (א), יכללו, בין השאר, את אלה:

(1) דרך הצגת דירוג לפי סעיף 2, לעניין מודעות כאמור בסעיפים 3 ו-5, ובכלל זה הצבע או הסימן שיסמנו הדירוג האמור במודעה;

(2) גודל מודעות כאמור בסעיפים 3 ו-5, מיקומן, צורתן וצבען, וכן גודל האותיות במודעה וצורתן;

(3) פרטים נוספים על הפרטים שבסעיף 3, שיש לכלול בפרסומת לרכב.

גוף מפקח, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע כללים לעניין חוק זה, התואמים את התקנות שקבע השר לפי סעיף 6, בשינויים המחויבים.

כללי גוף מפקח על 7.
שידורים

(א) תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו.

תחילה 8.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), תחילתו של סעיף 7 ארבעה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

9. תקנות ראשונות (א) תקנות ראשונות לפי סעיף 2 יובאו לאישור ועדת הכלכלה של הכנסת בתוך שלושה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

(ב) תקנות ראשונות לפי סעיף 6 יובאו לאישור ועדת הכלכלה של הכנסת בתוך ארבעה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בשנים האחרונות חלה עלייה חדה במכירות כלי-רכב חשמליים בישראל, מתוך הכרה ביתרונות הרבים שבהם, הן מבחינה סביבתית והן מבחינה כלכלית. המדינה מצידה, עודדה מעבר לכלי רכב חשמליים באמצעות הקלות מס משמעותיות, מה שתרים לעליה בפופולריות של כלי רכב כאמור. לצד היתרונות הרבים שבהם, כלי רכב, ובפרט כלי רכב היברידיים או חשמליים, לעיתים פולטים בזמן הנסיעה קרינה אלקטרומגנטית אשר עשויה להגיע לעשרות ומאות מיליגאוס. לשם ההשוואה, החשיפה המקסימלית המותרת מקווי מתח חשמלי עומדת על 4 מיליגאוס בלבד. כך, נוסעי הרכב, בהם גם ילדים, חשופים לרמות קרינה החורגות במאות ואלפי אחוזים מרמות הקרינה המקסימליות המותרות לחשיפה לעתים למשך שעות ממושכות. מדובר בסכנה משמעותית לציבור, אשר טרם זכתה להתייחסות ולטיפול ראוי.

אין הרבה מודעות לנושא פליטת הקרינה מכלי רכב חשמליים בקרב הציבור הרחב, ורבים מהצרכנים ומהנוסעים בכלי רכב כאמור אינם ערים כלל לסכנה אליה חשופים הם ומשפחתם. בנוסף, קיימת שונות אדירה בין הדגמים השונים. כך שבחלק מהדגמים יש קרינה גבוהה ובחלק אין קרינה כלל. בנוסף, גם לאזרח הרוכש כלי רכב, תוך ידיעה כי תהיה לו חשיפה לקרינה, אין כיום יכולת למדוד את רמת הסיכון ועוצמת הקרינה. על כן, הוא אינו יכול להשוות בין כלי רכב שונים, וזאת כיוון שכיום רמת הקרינה הנפלטת מכלי רכב בארץ אינה נמדדת או נאכפת כלל. לאור העובדה שליצרני וליבואני המכוניות אין כל אינטרס לחשוף מידע זה, המידע נותר מוסתר מעיני הציבור ולאדם הממוצע אין כל אפשרות לבחור בחירה מודעת ומושכלת. אדם המעוניין לרכוש כלי רכב, מקבל מידע רב על ביצועי הרכב, טווח הנסיעה, זמן הטעינה וכדומה, אך מידע חשוב וקרדינלי הנוגע לקרינה נשאר מחוץ לדיון הציבורי והצרכני.

בעולם הולכת וגוברת המודעות לקרינה הנפלטת מכלי רכב חשמליים ולסכנות הכרוכות בה. ארגון ה-IEC (International Electrotechnical Commission) פרסם תקן למדידת קרינה מכלי רכב חשמליים שאומץ במדינות אירופאיות רבות. מדינות אחרות, מובילות תהליכים של קביעת דירוג קרינה לטובת הציבור. ארגון ה- China NCAP לדוגמה, שמהווה שלוחה של ממשלת סין, כבר מדרג כלי רכב המשווקים בסין לפי רמת החשיפה לקרינה בתוך תא הנוסעים. בהתחשב בפופולריות של כלי הרכב ההיברידיים והחשמליים במדינת ישראל, על המדינה ליישר קו עם הנעשה בעולם בנושא האמור, וליצר מערכת ברורה למדידה ודירוג של רמות הקרינה בכלי הרכב השונים.

בשנת 2010 ועדת המומחים הציבורית לעניין שדות מגנטיים מרשת החשמל נדרשה לסוגיית הקרינה

מכלי רכב חשמליים בישראל. הוועדה האמורה המליצה לבצע דירוג של כלי רכב חשמליים בהתאם לרמת הקרינה שתימדד בהם, אך המלצותיה לא יושמו. ב-15 השנים האחרונות, שוק כלי הרכב המחושמלים המקומי השתנה והתרחב משמעותית. לכן, גוברת החשיבות והדחיפות להסדרת מדידת הקרינה ודירוג כלי הרכב בהתאם בחקיקה ראשית, כבסיס לשקיפות ולהנגשת המידע.

לפיכך, מוצע לקבוע ששר הבריאות, בהתייעצות עם שר התחבורה והבטיחות בדרכים ועם השר להגנת הסביבה, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע בתקנות מנגנון לדירוג כלי רכב, מכל הסוגים, לפי עוצמת הקרינה האלקטרומגנטית הנפלטת מהם בזמן הנסיעה לחלל המיועד לנוסעים, זאת בדומה לדירוג הזיהום הסביבתי הקיים כיום. לפי המוצע, דירוג כאמור יכלול לכל הפחות שבע דרגות, כאשר ההפרש בין הדרגה המעידה על עוצמת הקרינה הנמוכה ביותר לבין הדרגה המעידה על עוצמת הקרינה הגבוהה ביותר, לא יפחת מ-200 מיליגאוס. מנגנון הדירוג האמור יאפשר לציבור הרחב לקבל תמונה ברורה ושקופה לגבי רמות הקרינה האלקטרומגנטית של כל דגם.

בנוסף, מוצע לחייב מוכר או משווק של כלי רכב, שטרם נרשמו או טרם ניתן עליו רישיון רכב לראשונה, לכלול בכל פרסומת, את דרגת הקרינה של כלי הרכב האמור. כן מוצע לקבוע לגבי כל אחת מהמדיות המוכרות, כמו פרסום בטלוויזיה, בפלאפונים או בדפוס, באיזה אופן יש לכלול בפרסומת את המידע לעניין הדירוג, כך שיהיה בולט וברור דיו.

כמו כן מוצע לקבוע, שגם בעסק פיזי שבו מוכרים או משווקים כלי רכב חדשים, על בעל העסק להציג במקום בולט בעסקו, בצבע ובגודל ברורים לעין, הודעה הכוללת את דירוג הקרינה של כלי הרכב האמור. זאת ועוד, מוצע לקבוע שאם נעשתה פרסומת לכלי רכב חדש – חזקה שעשה אותה היצרן, ואם הרכב מיובא – היבואן, או שנעשתה לפי הוראותיהם, אלא אם יוכח אחרת.

עוד מוצע, להסמיך את שר הבריאות, בהתייעצות עם שר התחבורה והבטיחות בדרכים ועם השר להגנת הסביבה, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להתקין תקנות לעניין יישום הוראות החוק המוצע ולעניין אופן הצגת דירוג הקרינה, כך שתהיה אחידות ובהירות מרבית. תקנות כאמור ייקבעו בתוך ארבעה חודשים מיום פרסומו של החוק המוצע.

בנוסף, מוצע להסמיך גופים המפקחים על שידורי טלוויזיה לפי כל דין, לקבוע כללים שיתאמו את התקנות שיקבע השר כאמור, כדי להבטיח יישום מיטבי של החוק המוצע.

לסיכום, הצעת החוק נועדה להבטיח כי כלל המידע בדבר החשיפה לקרינה מכלי רכב יהיה נגיש ושקוף לציבור הרחב, ולמסד מדרג מקצועי ואובייקטיבי למדידה של רמות קרינה הנפלטות מכלי רכב. הסדרה מקצועית של הנושא והנגשת המידע בפרסומות ובעסקים בצורה אחידה ובהירה, תאפשר לצרכן לבחור בחירות בהתבסס על ידע, באופן שיבטיח שוק חופשי מחד, והענקת כלים לצרכנות נבונה מאידך.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ד באייר התשפ"ו (11.05.2026)